

oraz zepchnięcia na margines życia społecznego. Do grup szczególnie zagrożonych ubóstwem zalicza się rodziny, w których członkowie utrzymują się z niezarobkowych źródeł, innych niż renta czy emerytura. Osoby i rodziny znajdujące się w skrajnym ubóstwie najczęściej narażone są na utratę własnego „dachu nad głową”, czyli na bezdomność. Mimo systematycznego zmniejszenia się liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zjawisko ubóstwa pozostaje najpoważniejszym wyzwaniem dla szeroko pojmowanych służb pomocy społecznej.

Według informacji zawartych w sprawozdaniu Ocena Zasobów Pomocy Społecznej z 2020 r. ubóstwo dotyczy około 4% mieszkańców Miasta Chełm, przy czym należy dodać że sytuacja ta może ulec zmianie w wyniku negatywnego wpływu warunków epidemiologicznych w kraju i skutkach gospodarczych pandemii.

Tabela 4. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2017-2020

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców Chełma	62 002	61 213	60 253	59 180
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy MOPR	3 624	3 311	2 446	2 619
Udział % osób korzystających z pomocy w ogólnej liczbie mieszkańców Chełma	5,84	5,40	4,06	4,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie oraz Urzędu Stanu Cywilnego

O tym, że ubóstwo mieszkańców Miasta Chełm stanowi poważne wyzwanie dla instytucji polityki społecznej świadczą dane statystyczne przyznawania pomocy i wsparcia wg powodów stanowiących przesłanki ustawowe. Także odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy utrzymuje się na niekorzystnym poziomie i waha się w granicach: 2017 r. – 52,54% oraz 2020 r. – 47,51%.

Kolejnym negatywnym zjawiskiem z punktu widzenia lokalnej polityki społecznej jest bezdomność, która powstaje na skutek różnych czynników, ale najczęściej powiązana jest z ubóstwem osób lub rodzin. Nie przesądza to także o tym, że niektóre powody bezdomności są niezależne od postępowania indywidualnych osób. Wśród obiektywnych przyczyn bezdomności wymienia się m.in.: trudną sytuację społeczno – ekonomiczną społeczeństwa spowodowaną wzrostem bezrobocia, niskimi zarobkami i ubożeniem

społeczeństwa, małą dostępnością mieszkań komunalnych oraz wzrostem cen mieszkań czynszowych i własnościowych, małą liczbą mieszkań dla wychowanków: placówek opiekuńczo - wychowawczych, ośrodków wychowawczych. Często brak miejsc w szpitalach na różnych oddziałach, w zakładach opieki dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z informacji MOPR wynika, iż w miejskiej przestrzeni publicznej w ostatnich latach przebywało kilka osób bezdomnych (od 5 do 10), które nie wyrażają zgody na umieszczenie w schronisku dla osób bezdomnych (głównym powodem jest zakaz spożywania alkoholu w schronisku).

W Mieście Chełm funkcjonują dwie placówki pomocy dla osób bezdomnych, tj.: Schronisko dla bezdomnych Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, ul. Wołyńska 69, dysponująca 50 miejscami noclegowymi z możliwością dostawienia 15 łóżek oraz Schronisko dla Osób Bezdomnych Stowarzyszenia MARKOT w Chełmie, ul. Kapieliskowa 28, dysponujące 50 miejscami noclegowymi. W obu tych placówkach Miasto Chełm ma zagwarantowane potrzeby na poziomie łącznie 38 miejsc noclegowych co w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców i jest to liczba wystarczająca.

W latach 2017-2019 liczba osób bezdomnych zarejestrowanych przez MOPR wg ostatniego stałego miejsca zameldowania (przeprowadzenie wywiadu środowiskowego) wykazywała tendencję wzrostową. Przy czym szybciej wzrastała liczba bezdomnych przybywających do miasta spoza Chełma. Natomiast w 2020 zauważono spadek liczby bezdomnych zarówno z Chełma jak i spoza Chełma.

Szczegółowe zestawienie przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5. Liczba bezdomnych w Mieście Chełm ze względu na ostatni meldunek

Rok	Ogółem osób	z Chełma	spoza Chełma
2017 r.	107	56	51
2018 r.	119	58	61
2019 r.	139	62	77
2020 r.	116	53	63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Chełmie.

Jak wynika z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Chełmie w grupie osób bezdomnych przeważającą grupę ponad 91% stanowią mężczyźni. W omawianych latach MOPR skierował do schronisk dla osób bezdomnych zdecydowanie więcej mężczyzn niż kobiet (76,8% – 2017 r., 86,2% – 2018 r., 88,7% – 2019 r., 91% - 2020 r.). Większość